

NGUYỄN THỊ KIỀU TRINH

MỘT SỐ ĐIỂM MỚI NỔI BẬT VỀ BẢO HỘ QUYỀN TÁC GIẢ, QUYỀN LIÊN QUAN TRONG TRƯỜNG HỢP CÓ SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Ngày 06/4/2026, Chính phủ đã ban hành Nghị định 134/2026/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 17/2023/NĐ-CP (**Nghị định 17**) quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Sở hữu trí tuệ về quyền tác giả, quyền liên quan (**Nghị định 134**) và có hiệu lực thi hành kể từ ngày 09/4/2026. Nghị định 134 có một số quy định nổi bật về bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan trong trường hợp sử dụng hệ thống trí tuệ nhân tạo mà doanh nghiệp cần lưu ý như sau:

Thứ nhất, một trong những điểm mới quan trọng của Nghị định 134 là việc ghi nhận nguyên tắc chỉ bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan đối với những sáng tạo có dấu ấn cá nhân, sự lựa chọn sáng tạo và kiểm soát trực tiếp bởi con người. Cụ thể, Nghị định 134 quy định quyền tác giả, quyền liên quan đối với tác phẩm, cuộc biểu diễn, bản ghi âm, ghi hình, chương trình phát sóng trong trường hợp con người có sử dụng hệ thống trí tuệ nhân tạo để sáng tạo, định hình hoặc thực hiện chỉ phát sinh khi đáp ứng đầy đủ các điều kiện sau:

- Con người **đóng góp đáng kể và mang tính quyết định** vào việc sáng tạo tác phẩm, định hình hoặc thực hiện cuộc biểu diễn, bản ghi âm, ghi hình, chương trình phát sóng, bao gồm: Cung cấp dữ liệu đầu vào, tham số kỹ thuật mang tính nguyên gốc của mình hoặc xây dựng tài liệu thiết kế đối với chương trình máy tính; thiết lập các câu lệnh để điều khiển hệ thống trí tuệ nhân tạo; đánh giá, lựa chọn, chỉnh sửa, can thiệp hoặc diễn giải kết quả do hệ thống trí tuệ nhân tạo tạo ra; lựa chọn, sắp xếp, tổ chức nội dung, hình thức thể hiện đối tượng quyền tác giả, quyền liên quan; đưa ra các quyết định thể hiện ý đồ nghệ thuật, thẩm mỹ hoặc kỹ năng chuyên môn; quyết định kết quả cuối cùng, bảo đảm kết quả phản ánh đúng ý tưởng của mình thay vì sự sắp đặt ngẫu nhiên hoặc tự động của thuật toán;
- Con người **chịu trách nhiệm về nội dung và tính hợp pháp** của đối tượng quyền tác giả, quyền liên quan do mình tạo ra có sử dụng hệ thống trí tuệ nhân tạo;

- **Không gây phương hại** đến quyền tác giả, quyền liên quan đối với các đối tượng được sử dụng làm dữ liệu đầu vào cho hệ thống trí tuệ nhân tạo.

Đối tượng quyền tác giả, quyền liên quan được sáng tạo, định hình hoặc thực hiện theo nội dung trên sẽ được bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan tương ứng nếu đáp ứng đầy đủ các điều kiện bảo hộ theo quy định của Luật Sở hữu trí tuệ. Trong trường hợp này, người sáng tạo tác phẩm sẽ được xác định là tác giả của tác phẩm được tạo ra có sử dụng hệ thống trí tuệ nhân tạo, trong khi đó, quyền liên quan của người biểu diễn sẽ chỉ phát sinh đối với cá nhân trực tiếp thực hiện cuộc biểu diễn bằng hành vi nghệ thuật của mình. Cần lưu ý rằng, trường hợp sản phẩm hoàn toàn do hệ thống trí tuệ nhân tạo tạo ra hoặc không đáp ứng đầy đủ các điều kiện được liệt kê ở trên thì **không làm phát sinh quyền tác giả, quyền liên quan** theo quy định tại Luật Sở hữu trí tuệ.

Thứ hai, liên quan đến yêu cầu bảo vệ quyền tác giả, quyền liên quan đối với đối tượng quyền tác giả, quyền liên quan được sáng tạo, định hình hoặc thực hiện có sử dụng hệ thống trí tuệ nhân tạo, Nghị định 134 bổ sung quy định yêu cầu người sáng tạo, định hình hoặc thực hiện đối tượng quyền tác giả, quyền liên quan **phải chứng minh** về việc sáng tạo, định hình hoặc thực hiện của mình và phải kê khai trung thực việc sử dụng hệ thống trí tuệ nhân tạo khi cơ quan có thẩm quyền yêu cầu. Tài liệu chứng minh có thể bao gồm:

- Dữ liệu đầu vào, tham số kỹ thuật hoặc tài liệu thiết kế đối với chương trình máy tính, bản thảo, các bản trung gian, chỉnh sửa trong quá trình sáng tạo;
- Lịch sử câu lệnh, dữ liệu tương tác, tham số kỹ thuật;
- Tài liệu mô tả quá trình sáng tạo hoặc các tài liệu hợp pháp khác thể hiện sự đóng góp trí tuệ và sự kiểm soát của con người.

Thứ ba, trên cơ sở quy định của Luật Sở hữu trí tuệ, Nghị định 134 cho phép tổ chức, cá nhân sử dụng văn bản và dữ liệu là đối tượng được bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan để huấn luyện hệ thống trí tuệ nhân tạo khi đáp ứng các điều kiện được ghi nhận tại Nghị định này:

- Việc sử dụng chỉ nhằm mục đích nghiên cứu khoa học, thử nghiệm, huấn luyện hệ thống trí tuệ nhân tạo và không nhằm mục đích thương mại.
- Việc sử dụng không được mâu thuẫn với việc khai thác bình thường văn bản và dữ liệu là đối tượng được bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan và không gây thiệt hại một cách bất hợp lý đến lợi ích hợp pháp của tác giả, người biểu diễn, chủ sở hữu quyền tác giả, chủ sở hữu quyền liên quan.

- Kết quả đầu ra của hệ thống trí tuệ nhân tạo không thay thế thị trường tiêu thụ hoặc khai thác bình thường đối tượng quyền tác giả, quyền liên quan, không tạo ra việc cạnh tranh không lành mạnh đối với việc khai thác, sử dụng đối tượng quyền tác giả, quyền liên quan.

Nghị định 134 xác định rõ, trường hợp tổ chức, cá nhân sử dụng văn bản, dữ liệu là đối tượng được bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan để huấn luyện hệ thống trí tuệ nhân tạo (bao gồm dữ liệu huấn luyện đã được xử lý theo quy định), khi khai thác thương mại, phải thực hiện các trách nhiệm liên quan đến lưu giữ hồ sơ, dữ liệu; cung cấp thông tin khi có yêu cầu từ cơ quan nhà nước có thẩm quyền; tôn trọng quyền bảo lưu của các chủ thể có liên quan; đồng thời thực hiện nghĩa vụ trả tiền bản quyền kể từ khi sử dụng theo quy định của pháp luật.

Bên cạnh các quy định trên, Nghị định 134 cũng quy định nhiều nội dung khác liên quan đến quyền tác giả, quyền liên quan có khả năng tác động đến hoạt động của doanh nghiệp với vai trò là chủ sở hữu quyền tác giả, quyền liên quan. Doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân cập nhật, nghiên cứu các quy định mới của Nghị định 134 để đảm bảo tuân thủ pháp luật về sở hữu trí tuệ. Trong trường hợp Quý Khách hàng và bạn đọc có nhu cầu tìm hiểu thêm về các quy định mới của Nghị định 134 cũng như các vấn đề liên quan đến sở hữu trí tuệ, Văn phòng luật sư NHQuang&Cộng sự sẵn sàng giải đáp, hỗ trợ tư vấn cho Quý khách hàng và bạn đọc về những vấn đề pháp lý liên quan.

Lưu ý:

Bài viết này chỉ nhằm mục đích cung cấp các thông tin chung và không nhằm cung cấp bất kỳ ý kiến tư vấn pháp lý cho bất kỳ trường hợp cụ thể nào.

Các quy định pháp luật được dẫn chiếu trong nội dung bài viết có hiệu lực vào thời điểm đăng tải bài viết nhưng có thể đã hết hiệu lực tại thời điểm Quý Khách hàng tiếp cận bài viết này.

Tìm hiểu thêm về NHQuang tại:

